

da preprečijo, da ne bi zamogli žeti sadov te grozne vsiljene nam vojne, za katero smo toliko in toliko na krvi in blagu žrtvovali. Zavrnite torej vsakogar, ki vas hoče dovesti na limanice in povejte mu odločno, da smo složni v političnem boju ter da smo in ostajemo cesarju in državi z vesti štaterski Avstriji.

Mrtvega sina v nahrbniku domov prinesel. V bližini Colbriconna padli so v jeseni 1916 vojaki, strelci, in od tega časa ležali nepokopani v kraju, kamor je težko dospeti. Če enega padlih iskal je z štirimi možmi v celi okolici sina in ga slučajno res našel. Pod italijanskimi utrdbami našli so 4 mrlice in po karti spoznali enega kot sina Pichlerbauerja. Ostanke sina pobral je v nahrbnik in ga odnesel domov, kjer so potem pokopali ostanke na domačem mirodvoru. — Ubogi oče še gotovo ni nesel v nahrbniku tako "težkega" bremena!

Matraca (zimnico) je skadil. Neki francoski list poroča, da se je neka gospodinja v Parizu ne malo začudila, ko je pri snaženju sobe zapazila, da je posteljna matraca prazna. Takoj imela je sum na najemnika sobe in ta je končno tudi priznal, da je radi pomanjkanja tobaka pokadil polagoma celo vsebino matrace.

Pomnožitev orožništva. Dunajski list „Zeit“ poroča, da se v kratkem pomnoži število orožnikov za 2900 mož, kar baje pomeni obremenitev države za nad 4½ milijonov kron.

Velika municijska tovarna Plane na Nemškem je zletela v zrak. Zgorelo je nad 300 delavk in škoda na materialu in poslopih je velika.

Mlatilni premog. Oni poljedelci, kateri še svoje potrebe o mlatilnem premogu niso javili, naj to v lastnem interesu nemudoma store. Naročila naj se pri občinskih uradih s prošnjo naprej pošiljate na ces. kr. okrajna glavarstva, vpošljejo.

Kaj se namesto masti vse kupi. Voditeljica nekega sanatorija v okolici Dunaja kupila je od gotovega Osvalta Appelt en večji lonec, v katerem bi morala biti mast ter je plačala za isto 3350 kron. Ali prepozno je dognala, da se je v loncu nahajala le tanka plast masti na pergamentnem papirju in pod istim druge tvarine, kakor čunj, en gladilnik, kamenje uteži in drugo. Appelt je zbežal.

Novela k kazenskemu procesu. Justični minister predložil je poslanski zbornici zakonski načrt za poenostavljenost postopanja v kazenskih zadevah. Izpremembe tičijo v zmanjšanju števila senatov, uvedbi postopanja pred posameznim sodnikom za manj kaznjiva dejanja, v zboljšanju prizivnega postopanja, v ureditvi pristojbin, v zmanjšanju pisarniškega dela i. t. d.

Najuljudnejši urednik je gotovo kitajski. To se razvidi, ako ti mora rokopis kot neporabljiv vrniti. On ti piše: Z največjim veseljem in občudovanjem čitali smo tvoj rokopis. Kaj takega še nismo čitali. Ako te ponatisnemo, dobimo povelje, si to kot vzor vzeti in nikdar kaj slabšega tiskati. Ker pa nam ni mogoče v naslednjih 10.000 letih kaj boljšega najti, moramo ti vrniti rokopis in prosimo odpustčanja.

Vojni očenaš. Oče naš, daj nam tri četrta kruha vsak dan in nasiti naše otroke. Odpusti nam naše dolgove in obrestuj jih s sedmimi odstotki vojnega posojila, da tudi mi odpustimo našim vojnim dobičkolovcem. Razsvetli naše oblasti, da spoznajo, kako se kaznuje vojne oderuhe na zemlji in kako hrepeni lačno ljudstvo po moki, krompirju in ne pelji nas v skušnjavo obupa, temveč reši nas vsega hudega: kuge, lakote, vojske!

Za 60.000 kron blaga je bilo zadnjih v neki trgovini ukradenega. In vendar bi se lahko ta tatvina, enaka drugim mnogim, z zneskom K 5— preprečila. To je namreč cena za patentiran varnostni ključ „Victoria“, ki brezpogojno onemogoči vlome z nepravim ključem ali vitrihom. Za dobiti v glavnem zastopstvenostnega ključa „Victoria“ v Zagrebu, št. 26, Trenkova ulica št. 12, telefon 20—26. Mestna prodaja: Zagreb,

Ilica 20 Bazar-König in M. Drucker, Ilica 39, kakor tudi v vseh večjih trgovinah z železom.

Kaj nam je bolj potrebno, politika ali gospodarski razvoj?

Če čitamo jugoslovanske časnike, doni nam iz njih le politika, naperjena na preobrat cele države, na razkosaanje dežel na najpodležje mednarodno hujskarijo. Niti besedice pa ne najdeš, kako bi se zamoglo do- seči, da bi se zasigural mednarodni gospo- darski razvoj naše domovine, zastoj iščeš le trohice mnenja, da bi bilo velikega gospo- darskega pomena, če bi naroda, ki sta eden na drugega kot soseda vezana in odvisna opustila gospodarstvo slabujočo politiko. Cisto drugače je naše — kakor tudi nem- skih listov — načelo. Vedno povdarjamo, vedno stojimo na istem stališču, da mora naš narod opustiti pogubno politiko in se oprijeti več gospodarskega razvoja. Mi smo vedno mnenja, da eden narod drugega ne more ugonobiti, in kako že živijo Nemci in Slovenci stoletja in stoletja eden poleg dru- zega, tako bo ostalo še stoletja in stoletja — brez politike. In če gledamo v čase pred ka- kimi 25 leti! Mirno in složno bilo je vso prebivalstvo naših krajev, Nemci so obiskovali slovenske prireditve in Slovenci nemške. To se pa ni dopadlo takozvanim voditeljem, pr- vakom. Z vso vnemo začeli so ljudstvo huj- skati in ga slednjic že tako daleč privedli, da je skoraj pozabilo na domovino, na ce- sarja, kakor posamezni slučajji kažejo.

Kam je pa privedla politika naše ljudstvo? Zaostalo je v gospodarskem oziru za nemškim. Poglejmo na naše sosede zgo- raj od Spielfelda. Povsod najdemo lepo ure- jene sadonosičke z zlahtnim sadjem, že leta opazujejo, da obdelujejo polja s stroji, s stroji orjejo, s stroji kosijo, s stroji sušijo in preobračajo pokošeno travo, s stroji sejejo, mlatijo. Tam je prvi gospodar, družina in polje, potem še pride časniki in ta je le kak gospodarski, ki prinaša le toliko o politiki o vojski, o najnovejših dogodkih, da je čita- telj vedno dovolj podučen. A pri nas? Tu- kaj igra glavno ulogo politika, a gospodarstvo je deveta briga. In dekler se to ne bode spremenilo, tako dolgo ne bode pri nas po- sebnege zanimanja za gospodarski napredek. Mi smo za gospodarski razvoj ljudstva, naš list je pravi kmečki list, njega se oprimi slo- vensko ljudstvo, drži se gesla, da je gospo- darski razvoj prva, a politika ti bode zadnja briga. V tem znamenju se bodeš ojačilo, in to ti bode dalo moč, otresti se docela jugo- slovanskih zapeljivcev. Dalo ti bode zaslužni ugled ne samo ožje domovine, ampak tudi svetovni ugled. Dokler se pa bodeš valjalo v politiki brezvestnih hujskačev, bodeš želo le pomilovanje in gospodarski prišlo boš na — kant.

Gospodarske stvari.

Kaj mora vedeti vsaki kmet o zbiranju gnoja ter gnojnice in o ravnanju z njima.

Po Leopoldu Stockerju.

S čim se hrani rastlina?

Prej, ko se govori o oskrbovanju hlevskega gnoja je treba pojasniti, s katerimi redilnimi snovmi se hrani rastlina, katere od teh se nahajajo v hlevskem gnoju in pa zakaj vsaki kmet tako zelo cenji ta gnoj.

Najvažnejše redilne snovi, ki pridejo v poštev so: dušik, fosforova kislina in kali. Najvažnejše so pa zate- gadelj, ker jih rabijo rastline v večjih množinah, v zem- lji jih pa večinoma najbolj primanjkuje; podajati jih je treba v gnoju. Ona zaloga, ki se nahaja v zemlji kot zaloga sama za-se, navadno ne zadostuje. Glede dušika dela le ena skupina rastlin izjemo, da si prisvajata istega naravnost iz zraka, da ga ne zahteva v gnoju. To ime- nitno lastnost imajo metulnice, h katerim spadajo detelje, grahorice, fižol, grah i. t. d. Omogočijo jim to bakterije v malih gomiljih, kakršne poznata vsak kmet n. pr. na koreninah detelje, graha i. t. d. Neizrečno majhne rast- linice bakterij teh gmeljcev imajo posebno zmožnost sprejemati dušik iz zraka in ga oddajati gostitelju, na

katerega koreninah sede in ki jih zato zalaga z drugim potrebnim živežem. Metuljnice pomnože z ostanki svo- jih korenin in strnišča dušik dotične zemlje, zategadelj se za njimi dobro počutijo njim sledeče rastline. Vse druge rastline zahtevajo dušik od zaloge v zemlji ali gnoja.

Živinski gnoj vsebuje vse snovi, katere potrebuje rastlina; zategadelj je živinski gnoj popolni gnoj. Fos- forove kisline je pa v njem v razmerju s kalijem in dušikom vendar premalo. Hlevski gnoj pa ne učinkuje edino z redilnimi snovmi, temveč tudi s precejšnjo množino humusa (sprstevine). Slednja napravi težko zemljo bolj rahlo, peščeno bolj zvezno; zemlja se po njej bolj ogreva, postane bolj živa in godna. Vsled tega skup- nega učinkovanja je hlevski gnoj za uspešno pridelo- vanje naših kulturnih rastlin neobhodno potreben. Sa- momevno je torej, da se mora skrbeti, da ne izgubi preveč na snovi in vsebini. Popolnoma opravičeno se trdi:

Gnoj pomeni žito in krmo.

Čim več redilnih snovi je v gnoju in čim več ga zamoremo podajati, toliko večji bode pridelek žita, krom- pirja, pese in krme. Pravilno nabiranje gnoja in pravilno ravnanje z njim pomeni toraj povišanje dohodkov.

Zalibog je večinoma spravljanje in oskrbovanje gnoja zelo površno, nepopolno. Avstrijsko kmetijstvo ima zategadelj vsako leto izgube mnogo milijonov kron vrednosti. Ako se v tem oziru kaj izboljša, tedaj bodo ohranjene vsakemu gospodarstvu velike množine rast- linskih redilnih snovi. Skrajni čas je že vendar, da se najširši kmetijski krogi vendar enkrat seznanijo z na- čeli prave uporabe hlevskega gnoja.

Sedaj v vojni je težko dobiti umetnih gnojil; hlevski gnoj ima torej toliko več pomena. Zmanjšalo se je pa tudi število živine in krmi se slabeje, toraj je koliko bolj potrebno, da se te manjše množine gnojnih snovi v hlevskem gnoju in gnojnici toliko skrbnejše zbirajo in varujejo izgub. (Dalje sledi.)

Loterijske številke.

Gradec, 17. julija 1918: 6, 14, 55, 82, 69.
Dunaj, 13. julija 1918: 26, 60, 50, 56, 30.
Trst, 24. julija 1918: 74, 54, 29, 49, 7.
Linc, 20. julija 1918: 54, 80, 50, 58, 38.

„Slovenski Gospodar“ za fronto prepovedan!

Vojaška oblast prepovedala je dostav- ljanje „Slovenskega Gospodarja“ vojakom na fronto. — Kdor čita ta veleizdajalski jugoslovanski list, se tej odredbi ne čudi, čudi se k večjemu, zakaj se je to tako pozno odredilo in — zakaj še se ne pre- pove drugih sličnih listov.

Trčan med (Schleuderhonig) ku- puje vsako množino od če- belarjev Pavel Šega, Gradec, Grazbachgasse 30. 348

Pridni viničarski ljudje 3—4 osebe, se sprejemajo. Po- nudbe na Ru- dolfa Blum, pokrivalna in kleparska trgovina v Mariboru, Carnerstrasse 22. 347

Malo posestvo, na katerem se redi lahko ena krava, v raveni, z lesenim poslopjem, cena 8000 K. Naslov se izve pri „Štajercu“. 343

Učno mesto za absolviranega učenca meščanske šole v večji manu- faktorni ali spece- rijski trgovini se išče. Ponudbe pod „Dobro učno mesto“ na upravo „Štajerca.“ 346

Ženitno ponudbo Mož srednje starosti, sedaj doma, z lepim premoženjem, sam, se želi seznaniti z deklino ali gospodično iz Spodnje-Štajerske, ki je dobro izurjena v kmečkem gospodarstvu. Na- slov se izve na uredništvu „Štajerca“. Vse drugo pismo. 345

